

Familylabov program usposabljanja za vzgojiteljice in varuhinje predšolskih otrok

Familylabove sodelavke z bogatimi izkušnjami pri delu z otroki, starši in vzgojiteljicami bodo v okviru usposabljanja **Kompetentna vzgojiteljica – varuhinja otrok** udeležence popeljale skozi tri module, ki jih bomo izvedli v štirih 5-urnih srečanjih.

Temeljni cilj je usposobiti udeležence za:

- vzpostavitev prvega stika z družino ter postavitev temeljev za konstruktivno in poglobljeno komunikacijo,
- pripravo družine na vključitev otroka v novo okolje in uvajanje otroka,
- vzpostavljanje in ohranjanje ugodne klime v skupini otrok in
- spremljanje razvoja otrok.

Gre torej za **delo na odnosni kompetenci**, ki bo temelj podpore otrokovemu – in hkrati lastnemu – samospoštovanju.

Vsebina programa

Program sestoji iz treh temeljnih modulov, ki se med seboj povezujejo. Osnovni sklopi so:

- I. Odhod od doma (prvič drugam v varstvo) – »Ojoj, od doma moram!«
 - Otrokova navezanost (pomen navezanosti, razvoj navezanosti in tipi navezanosti)
 - Uvajalno obdobje (uvajanje v novo okolje, otrokovi regresivni odzivi na uvajanje in prilagoditvene težave ter kako ukrepati ob njih)
- II. Razvoj in učenje predšolskega otroka
 - Spremljanje otrokovega razvoja
 - Razvojna področja (socialni razvoj, čustveno-osebnostni razvoj, spoznavni razvoj in telesni razvoj)
 - Otrokov temperament
 - Nekateri značilnosti otrok, mlajših od treh let (na primer trma)
 - Odnosi z vrstniki (agresivnost, grizenje, empatija; konflikti in njihovo reševanje, mediacija, prepoznavanje in izražanje čustev)
- III. Integracija Familylabovih vrednot in načel
 - Temeljne vrednote: integriteta, odgovornost, avtentičnost in enakovrednost
 - Konflikt med integriteto in sodelovanjem
 - Samozavest in samospoštovanje
 - Osebna in družbena odgovornost
 - Sodelovanje s starši

Usposabljanje bosta vodili *Ursula Obreza*, univ. dipl. psih., in *Ksenija Zor*, univ. dipl. kom., obe tudi specializantki transakcijsko analitične psihoterapije.

Srečanja bodo potekala v Familylabovi učilnici na Zaloški 54 v Ljubljani ali on-line (odvisno od razmer in možnosti).

IZOBRAŽEVANJU OB ROB

Kaj je *to* odnosna kompetentnost?

Odnosna kompetentnost so znanja, veščine, zavest in osebna angažiranost, ki so potrebni za gradnjo osmišljenih, vitalnih in negujočih odnosov v strokovnem, pedagoškem kontekstu: odnosov med otroki/mladostniki v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in odraslimi, ki z njimi delajo. Pri razvijanju odnosne kompetentnosti nas vodi cilj, da prepoznavamo in spoštujemo dostojanstvo in integriteto otrok in mladostnikov, kakor tudi dostojanstvo in integriteto odraslih, ki poučujejo in/ali zanje skrbijo. Cilj razvoja odnosne kompetentnosti je, da poiščemo in povežemo tisto, kar je dobro in potrebno za obe strani v sferi pedagoškega dela.

Profesionalna odnosna kompetentnost je:

- sposobnost pedagoga, da zagleda otroka v njegovi samobiti in da v skladu s podobo, ki jo uzira, prilagaja svoje vedenje, ne da bi se odrekel vodenju
- sposobnost strokovnjaka, da je v stiku z otrokom avtentičen
- sposobnost in volja strokovnjaka, da prevzema odgovornost za kakovost odnosa

Ključne kvalitete za razumevanje odnosne kompetentnosti pri ljudeh, ki delajo z otroki/mladostniki, so:

- naša sposobnost, da otroke »uziramo« - da vidimo, kdo zares so, namesto tega, kaj bi morali doseči
- vodstvo v razredu/skupini
- avtentičnost
- odgovornost odraslega za kakovost odnosa
- angažiranost v komunikaciji in zavest, da zasedamo pomemben položaj v življenju otroka
- gradnja odnosa
- pripravljenost, da življenje v vrtcih in šolah usmerjamo kot čim bolj človeški in čim manj metodološko in pedagoško začinjen svet

Verjamemo, da večina zaposlenih na področju vzgoje in izobraževanja daje od sebe najbolje, kar zmore. To vemo tudi po tem, ker jih osebno poznamo, ker so naši prijatelji, kolegi, znanci; to so ljudje, ki neposredno odražajo status izobraževanja v družbi. Iz naših srečevanj z njimi smo spoznali nekaj o njihovi izkušnji in življenju v šolah ter v mnogih letih prepoznali nekatere od njihovih potreb, na katere lahko (vsaj deloma) ponudimo ustrezen odgovor. Te potrebe pogosto niso vzete resno, zato umanjka ustrezen odziv glede tega, kaj pedagoški delavci potrebujejo v kontekstu razvoja in učenja na področju *odnosne kompetentnosti*.

Katere so te potrebe?

Nekatere od potreb, ki smo jih prepoznali pri našem dosedanjem delu, se nanašajo na potrebo po tem, da se pedagoške delavce opolnomoči pri tem, da:

- ohranjajo in zaščitijo svojo integriteto in dostojanstvo
- ohranjajo in poskrbijo za integriteto, dostojanstvo in dobro počutje otrok in mladih
- pristopajo k nesporazumom in konfliktom, ki do katerih prihaja v odnosu z otroki in starši
- prepoznajo simptome in vire stresa ter si pomagajo in poiščejo ustrezno podporo
- se zavzamejo zase in razvijajo samospoštovanje
- v skupini razvijejo pristno avtoriteto, ki ne izhaja zgolj iz položaja moči in vloge
- gradijo odnose tako s posamičnimi otroki kot skupino kot celoto
- gradijo odnose s starši in drugimi, ki skrbijo za otroka
- vidijo težave na delovnem mestu kot priložnost za razvoj, iz česar se je možno učiti, še posebej iz izkušenj, ki so ki so težke in neprijetne
- se naučijo zasnovati podporne skupine, znotraj katerih se ustvarja zaupanje, in soustvarjati skupnost, ki podpira pedagoško osebje itd.

Viidimo, da se potrebe ujemajo s tem, kar je bistveno za delo strokovnjaka: po eni strani gre za osebno odgovornost, po drugi za odgovornost za delo z otroki in mladostniki.

Z razvojem *odnosne kompetentnosti* se učimo, kako v raznolikih situacijah z otroki in mladostniki ustrezno reagirati in kako prevzeti odgovornost za te odnose. Usvajanje teh kompetenc ne pomeni izobraževanja iz psihologije, ampak je morda bližje iskanju avtentičnega, človeškega odzivanja na otroke in mladostnike – kaj potrebujejo od nas odraslih, s katerimi preživljajo svoje življenje.

Bolj ko razvijamo odnosno kompetentnost, bolj razvijamo tudi zaupanje vase, da se znamo in moremo pogovarjati in biti z otroki in mladostniki na način, ki deluje dobrodejno tako na nas kot nanje.

